

Teatre Fortuny bé. Teatre Bartrina també

Les impotències d'una col·lectivitat sovint es tradueixen en l'aparició en el seu si de duplicats diversos. Duplicats institucionals i lingüístics. Duplicats la major part de vegades innecessaris. Redundants. Que s'engavanyen entre si. Fruit de la incapacitat de les forces contraposades en un moment donat a fer prevaldre la seva respectiva opció de poder sobre les altres en pugna. I fruit també de les concessions a què, en conseqüència, es veuen obligades totes a fer-se les unes a les altres. Amb resultats tan bigarrats com mútuament paralitzadors.

Es el cas d'aquest nostre país. La inèpcia dels espanyols a berenar-se'ns del tot, d'una banda, i la ineptitud dels catalans a esdevenir un país independent, de l'altra, fan que ara, en lloc d'una de sola, n'hàgin de partir dues, d'administracions: la de l'Estat i la de la Generalitat. Quan, de fet, amb una de sola ja fariem. Com també fariem només amb una de sola, de

llengua. Mentre que ara ens hem d'empassar el monstre aquest del bilingüisme.

Són aquests, doncs, uns duplicats carregosos. Que desplauen tant els uns com els altres. Però que actuen a manera de solució de compromís provisional. Pedaç d'urgència a l'espera de veure què passa.

En d'altres ocasions, però, els duplicats són conseqüència d'una dinàmica social molt creativa. Amb l'inevitable i lògic enfrontament entre unes classes que malden per afermar-se respectivament i pel seu compte, al marge de l'activisme particular desplegat per cadascuna de les altres.

És el cas d'aquesta nostra ciutat. En èpoques passades, és clar. Quan l'empenta de grups socials diversos va fer possible el sorgiment de dues entitats esportives igualment diferenciades. En un temps en què la majoria de ciutats del país no tenien necessitats de l'esport ni sabien què cosa era.

O quan grups socials també diversos van procedir respectivament a la fundació del Teatre Fortuny i del Teatre Bartrina. Mai no vistos cap dels dos com a duplicat gratuït i entrebancador l'un de l'altre. Atesa la funcionalitat diferent a què eren destinats, i les expectatives socials no pas idèntiques a què responien. Els anys han passat, però. Allò que mentre va dependre en exclusiva de les iniciatives privades mai no va entrar en una relació de concurrència excloent, corre ara el risc de rebre la consideració de duplicat incòmode per part de les institucions públiques.

Ara que per fi aquestes han assumit responsabilitats que fins fa quatre dies eren afrontades només per grups de particulars decidits i emprenedors, cal recordar a les institucions en qüestió que si veritablement volen representar, segons pretenen, la totalitat del teixit social, tenen el deure de vetllar en relació semblantment equitativa per la conservació de tot el patrimoni que ens ha pervingut. I si aquest és doble perquè així ho era ja en el seu moment, millor que millor. Més a despendre en recompensa dels qui han sabut mantenir-lo malgrat tot enmig de tantes malvestats com li ha tocat al país de viure.

Bo és, doncs, que les institucions hagin abocat una milionada en la recuperació del Fortuny. S'ho mereixien Reus i Catalunya. Però no menys bo serà que esmercin ara els cabals necessaris per a la restauració del Bartrina. S'ho mereixen tots aquells que, en lloc de pel·lícules S, de balls de societat i de faralles de la crema, organitzaven cinema d'art i assaig, exposicions culturals i actes reivindicatius. Tots els qui han contribuït des de baix que aquest poble s'aguantés.

JOSEP MURGADES

